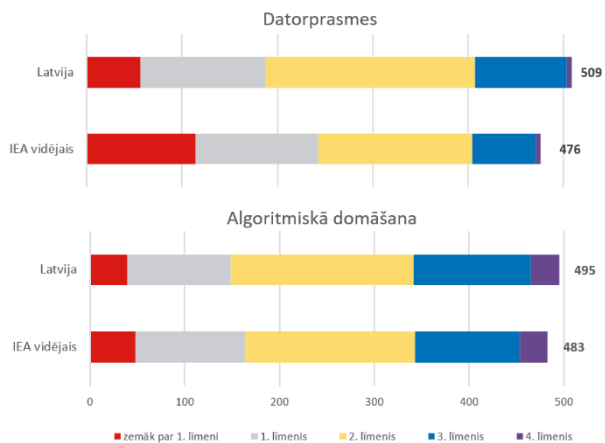

Starptautiskās izglītības sasniegumu novērtēšanas asociācijas IEA (*International Association for the Evaluation of Educational Achievement*) Starptautiskā datorprasmju un informācijpratības pētījuma **ICILS 2023** (*International Computer and Information Literacy Study*) **pirmie rezultāti**

2023. gada pavasarī 2 715 Latvijas astoto klašu skolēnu pildīja starptautiskā testa uzdevumus datorprasmēs, kā arī testa uzdevumus algoritmiskās domāšanas modulī. Testa rezultāti rāda, ka **datorprasmju** vērtējumā Latvijas skolēnu vidējais sniegums ir **509 punkti** jeb **septītā vieta** starp 31 pētījumā iesaistīto valsti - tas vērtējams kā ļoti augsts rezultāts un ir ievērojami augstāks par pētījuma dalībvalstu vidējo rezultātu (476 punkti).

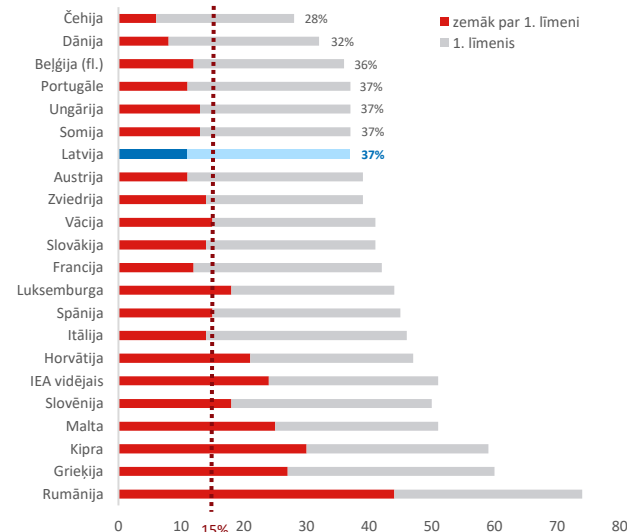
1. attēls. Latvijas un IEA vidējais datorprasmju un algoritmiskās domāšanas kompetenču līmeņu sadalījums. Avots: IEA ICILS 2023.

Latvijas skolēnu vidējais sniegums **algoritmiskās** jeb **skaitļojošās domāšanas** testā ir **495 punkti**, kas atbilst **devītajam** augstākajam rezultātam starp 21 dalībvalsti šajā testa modulī. Latvijas skolēnu sasniegumi ir augstāki par dalībvalstu kopējo vidējo sniegumu (483 punkti).

EIROPAS SAVIENĪBAS IZGLĪTĪBAS TĒLPAS MĒRĶIS DATORPRASMJU VEICINĀŠANĀ

2021. gadā Eiropas Savienības dalībvalstis vienojās par Eiropas Izglītības telpas mērķiem, kas sasniedzami līdz 2030. gadam – starp tiem ir arī **digitālās kompetences uzlabošana**, proti, astoto klašu skolēnu īpatsvaram ar zemiem sasniegumiem datorprasmēs jābūt **mazākam par 15%** (sk. 3. attēlu).

Mērķa sasniegšanas mērijumam tiek izmantots ICILS pētījums, konstatējot skolēnu ar zemiem sasniegumiem īpatsvaru, t.i., to skolēnu īpatsvaru, kuru datorprasmes ir zemākas par 2. kompetences līmeni jeb 492 snieguma punktiem ICILS pētījumā.

3. attēls. Skolēnu īpatsvars ar zemiem sasniegumiem datorprasmēs. Avots: IEA ICILS 2023.

2023. gadā vistuvāk Eiropas Izglītības telpas mērķim ir pietuviesies Čehija ar 28% skolēnu zem 2. kompetences līmeņa, tai seko Dānija ar 32%, Beļģijas flāmu kopiena un Portugāle ar 36%, un Latvija, Somija un Ungārija ar 37% skolēnu ar zemiem sasniegumiem datorprasmēs. No ES dalībvalstīm lielākais skolēnu ar zemiem datorprasmēm īpatsvars ir Rumānijā – 74% astoto klašu skolēnu.

Lai iegūtu salīdzināmus datus par ES dalībvalstīm, Eiropas Komisija Erasmus+ programmā finansiāli atbalsta valstu dalību ICILS pētījumā. Nākamais ICILS mērījums notiks 2028. gadā.

MEITEŅU SASNIEGUMI DATORPRASMĒS IR AUGSTĀKI, NEKĀ ZĒŅU

Datorprasmju testā Latvijas meitenēm (520 punkti) ir par **22 punktiem augstāki** sasniegumi, nekā zēniem (498 punkti), un šī atšķirība ir statistiski nozīmīga. Meiteņu prasmju rezultāti ir augstāki visās pētījuma dalībvalstīs (vidēji pētījuma dalībvalstīs šī atšķirība ir 19 punkti). Latvijā meiteņu un zēnu rezultāti **algoritmiskās domāšanas** testā ir **vienādi** (495 punkti gan meitenēm, gan zēniem).

Meiteņu sniegums datorprasmēs **520**
Zēnu sniegums datorprasmēs **498**

Ņemot vērā, ka meiteņu sasniegumi datorprasmēs ir augstāki, nekā zēnu, meiteņu salīdzinoši zemā līdzdalība datorzinātņu studiju jomā ir nepamatota, un, sieviešu īpatsvaram, kas uzsāk datorzinātņu studijas, jābūt augstākam. ICILS 2023 pētījuma rezultāti rāda, ka meiteņu izvēle par labu datorzinātņu studijām un profesionālajai karjerai būtu datos pamatots lēmums.

Pētījuma pirmie rezultāti liek taupāt par pieejām un veidiem, kādos būtu noturams un vēl vairāk attīstāms Latvijas skolēnu salīdzinoši augstais sniegums datorprasmēs.

- ❖ Ceļā uz Eiropas Izglītības telpas mērķi - skolēnu ar zemām datorprasmēm īpatsvara samazināšanu, - jārada iespējas skolēniem apgūt augstāku kompetences līmeņu prasmes. Tas panākams, cita starpā, arī ar mērķētāku atbalstu skolotāju profesionālajai pilnveidei.
- ❖ Obligātās izglītības saturā digitālā pratība ir caurviju prasme, tādēļ skolās jābūt daudzveidīgāka digitālo tehnoloģiju izmantošanas pieredze skolēniem – visās mācību jomās.
- ❖ Prasmju augstāks sniegums ir savstarpēji saistīts – augstāka lasītprasme ļauj labāk risināt datorikas problēmas, un kritiskā domāšana un medijpratība sekmē sniegumu vēsturē un sociālajās zinībās, - tādējādi viena skolotāja panākums kaldina visu skolas skolotāju panākumus.
- ❖ Izglītības procesa neatņemama sastāvdaļa ir veicināt skolēnu brīvas domāšanas un rīcības izpausmes, tajā skaitā arī no aizspriedumiem brīvu skatījumu par meiteņu ar augstiem sasniegumiem datorprasmēs turpmākās izglītības un karjeras iespējām.

